Luis Barragán

Geheime tuinen
Secret Gardens

It is a great honour to have been invited to this meeting of architects through my friend, the architect Carlos Contreras, and an even greater honour to have been asked to talk to you about gardens, a subject so thoroughly explored and developed here in California.

Carlos Contreras suggested that I use the residential area I have been working on over the last four years as the basic theme of this talk. The region is called Jardines del Pedregal, and its houses and gardens have had to be built on a desert of lava that has the most fantastic shapes. By happy coincidence, while making a garden for myself, I discovered the possibilities of designing the area and of enjoying this marvellous landscape, building gardens and houses that highlight the beauty of the stones by using their qualities and shapes as the most wonderful decorative elements.

As part of this project I had to provide links between the area and the city. In the process I asked Carlos Contreras to draw up plans dividing the land into plots in such a way that would preserve the original characters of the landscape and enable us to create private gardens, one for each house, each demarcated and surrounded by walls, trees and foliage that would screen off views of the outside and of neighbouring houses.

I must admit that I was apprehensive about the idea of private gardens. They are completely contrary in principle to the open gardens usually made around houses in the United States and in Mexico. I want to tell you about some ideas of mine in connection with this, about ways of living in the modern world. I will look at the differences behind these two types of garden: the open and the enclosed.

One of the characteristics of modern life everywhere, in Mexico and the United States, is that it is lived in public. One spends most of one's time in public places. Lunch is usually spent away from home, lunchtime for talking business and dinnertime for eating and for seeing people. In Mexico, we do the same at breakfast. On holidays free time is spent going to night-clubs, playing

Het is voor mij een grote eer via mijn vriend, de architect Carlos Contreras, uitgenodigd te zijn op deze bijeenkomst van architecten, en een nog grotere eer dat u mij gevraagd heeft te spreken over tuinen, een onderwerp dat hier in California al zo grondig bestudeerd en uitgewerkt is.

Carlos Contreras raadde mij aan het vooral te hebben over de woonwijk waar ik de laatste vier jaar aan gewerkt heb. Dit gebied heet Jardines del Pedregal, en we hebben er de huizen en tuinen moeten bouwen in een woestenij van lava met de meest fantastische vormen. Ik was bezig een tuin voor mijzelf aan te leggen en ontdekte, door een gelukkig toeval, de mogelijkheid dit gebied zo tot ontwikkeling te brengen dat wij kunnen genieten van dit geweldige landschap. Die mogelijkheid was er huizen en tuinen te bouwen die het karakter en de vorm van de rotsen als decoratief element zouden uitbuiten en daardoor hun schoonheid nog beter zouden doen uitkomen.

Als onderdeel van dit plan moest ik het gebied en de stad met elkaar verbinden. Ik heb Carlos Contreras daarom gevraagd een ruimtelijke indeling te maken waarbij het land op een zodanige manier in percelen werd verdeeld dat het oorspronkelijke karakter van het gebied behouden bleef en wij tegelijkertijd privé-tuinen konden creëren, voor elk huis één. Deze moesten worden afgebakend en omgeven door muren, bomen en groen, waardoor de blik van buiten af en vanuit de huizen ernaast werd afgeschermd.

Ik moet toegeven dat ik enigszins huiverig stond tegenover het idee van privé-tuinen. Ze staan qua opvatting lijnrecht tegenover de open tuinen zoals die gewoonlijk in de Verenigde Staten en Mexico rond de huizen worden aangelegd. Ik wil u iets vertellen over mijn ideeën in dit verband, over onze manier van leven in de wereld van vandaag. Ik zal ingaan op de verschillen tussen deze twee soorten tuinen: open en omsloten.

Een van de kenmerken van het leven in deze tijd is dat het zich overal, ook in Mexico en de Verenigde Staten, in het openbaar afspeelt. Het grootste gedeelte van de tijd wordt doorgebracht in openbare ruimten. De lunchpauze wordt meestal buitenshuis doorgebracht en benut om over het werk te praten; tijdens het avondeten kan men ook mensen ontmoeten. Voor ons Mexicanen geldt hetzelfde ook voor het ontbijt. Vrije tijd wordt

sports, going to the cinema. On weekend outings we tend to be surrounded by strangers, people outside the family.

Time that we could just enjoy we use for communicating with the outside world by means of radio and television, which bring sporting events, musical programmes and news even into our bedrooms. The way we use the telephone is another aspect of how public life enters private life: telephone calls transport a person out of his house and into business and social engagements. In these ways modern man lives in public, and this is why he makes open gardens, which cannot possess the charm and advantages of private gardens.

During what part of the day can a modern person leading that sort of life meditate and allow his imagination to explore creative and spiritual ideas? In that sort of life, is it possible to find the peace and serenity so necessary to us all, especially nowadays?

I do not believe that open gardens are conducive to the day to day relaxation of either the body or the spirit. We admire that sort of garden as we drive past in our cars at sixty or seventy kilometres an hour, but we don't feel drawn to spend any time there, to use them as resting places.

It is important to realise that, especially in certain climates and certain parts of the world, the garden can serve through all the seasons as a 'living room' where one can sit, eat and meet with the other inhabitants of the house. I wish I could communicate to you the psychological and spiritual relaxation that can be derived from making a habit of spending a few hours a day in the garden. It gives one the feeling of a private and intimate territory, and of a traditional dwelling. Through this type of garden we get used to beauty as part of our everyday life, like our daily bread. Unconsciously, we slip into spontaneous contemplation without the slightest effort, totally reducing nervous tension. Catherine the Great of Russia would back me up on this point: she maintained that whenever her advisers were unable to come up with a solution to a problem of government, she would wander aimlessly around the garden. And there she would find both the best solution and spiritual peace.

So I believe that architects have to design gardens to be used. Like the houses they build. They must also develop an awareness of beauty and the taste and inclination towards the fine arts and other spiritual values.

While recognising that the public lifestyle is necessary, indispensable even, I believe that these observations about private and public gardens point to this conclusion: in exchange for his activities within the community, a modern person can enjoy and benefit from the invaluable reward of a private life and a private garden. A garden of this

benut om naar de nachtclub of de bioscoop te gaan of aan sport te doen. Tijdens uitstapjes in het weekend verkeren we vaak in het gezelschap van mensen buiten de directe familiekring.

Tijd waar we simpelweg van zouden kunnen genieten besteden we aan communicatie met de buitenwereld via radio en televisie, die ons sportevenementen, muziekprogramma's en nieuws brengen, tot in onze slaapkamers toe. Ons gebruik van de telefoon is nog zo'n voorbeeld van de manier waarop het openbare leven ons privé-leven binnendringt: telefoongesprekken voeren iemand zijn huis uit, naar zakelijke en sociale verplichtingen. Zo leeft de hedendaagse mens in het openbaar, en daarom maakt hij ook open tuinen, die noodzakelijkerwijs de charme en de voordelen van privé-tuinen missen.

Welk deel van de dag kan iemand die zo'n leven leidt besteden aan overpeinzing, aan het ontwikkelen van creatieve en spirituele ideeën? Kan men in zo'n leven de rust en sereniteit vinden die wij juist in deze tijd zo nodig hebben?

Naar mijn overtuiging zijn open tuinen niet bevorderlijk voor de dagelijkse ontspanning van ons lichaam of onze geest. Wij bewonderen zulke tuinen als we er met zestig of zeventig kilometer per uur langs rijden, maar het trekt ons niet om er tijd door te brengen, ze als rustplaats te gebruiken.

Het is belangrijk te beseffen dat, zeker in sommige klimaten en sommige delen van de wereld, de tuin in alle seizoenen kan fungeren als een soort 'woonkamer' waar men kan zitten, eten en de andere bewoners van het huis ontmoeten. Ik wou dat ik u de psychologische en spirituele ontspanning kon laten ervaren die men kan ontlenen aan de gewoonte om een paar uur per dag in de tuin door te brengen. Men ervaart het gevoel van een particulier en intiem territorium, en van wonen in de traditionele zin van het woord. Door dit type tuin raken wij gewend aan schoonheid als onderdeel van ons dagelijks leven, even vanzelfsprekend als ons dagelijks brood. Onbewust en spontaan, zonder de minste inspanning, raken wij in een toestand van overpeinzing, en nerveuze spanning verdwijnt totaal. Catherina de Grote zou mij hierin gelijk geven: zij beweerde dat wanneer haar adviseurs niet in staat waren een oplossing voor een regeringskwestie te bedenken, zij doelloos door de tuin ging zwerven, en dan altijd niet alleen de beste oplossing, maar ook gemoedsrust vond.

Ik ben dus van mening dat architecten tuinen moeten ontwerpen die voor gebruik bedoeld zijn, net als de huizen die ze bouwen. Ook moeten ze een besef van schoonheid ontwikkelen, en smaak en gevoel voor de schone kunsten en andere spirituele waarden.

Ik zal niet ontkennen dat een openbare levensstijl nodig is, onmisbaar zelfs; toch ben ik van mening dat mijn bevindingen ten aanzien van openbare en privé-tuinen tot de volgende conclusie leiden: ter compensatie voor zijn activiteiten in de gemeenschap mag een modern mens aanspraak maken op de onschatbare beloning van een privé-leven en een privé-tuin. Een dergelijke tuin draagt veel bij aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid van het individu, en gaat uniformiteit

kind contributes so much to developing the personality of the individual and helps combat uniformity of thought.

I wonder if, along with gardens for private houses, it is possible to make gardens of a private nature for a large group of houses built as a community. I believe it is possible, if we think of community gardens – such as the Generalife in Granada – as communal gardens. They need to be designed so that they contain separate and partial areas, with intimate little hideaways where individuals can feel as if they are in their own garden. In designing and planning these functional gardens it is of primary importance to invest effort in character and atmosphere, as well as in plastic beauty.

Another point is raised by the fact that subdividing private gardens involves the introduction of streets and avenues. This is an issue on which I can speak with experience. Streets flanked by walls pose no problem from the plastic point of view: they can be treated like vertical gardens, with trees, vines and flowers.

The streets bounded by such wall gardens can also carry decorative features: they in no way impinge upon the intimacy of the gardens. Groups of trees planted forward from the natural edge of the road, fountains and other elements create 'street gardens' that look unusual and make an attractive aesthetic contribution: the element of mystery that is the equivalent of sex appeal in a garden. Any garden made to include this element is a guaranteed success. Remember the pleasure of walking through the streets of Florence, with the walls of its great villas and gardens all around. The streets of Rome and many other cities are rich in private gardens whose beauty extends beyond their walls railings, providing more beauty and appeal than many of streets with open gardens that we have in the United States and Mexico. Particularly those of you who know Mexico will know what I mean when I talk about the beauty of streets that pass among walls and fountains: Pátzcuaro is a good example. There is a charm about streets that lead into open spaces, about the plazas adorned with trees and fountains that add still more to the beauty of the streets.

Along with these ideas, which served as guidelines when we divided El Pedregal into plots, we also looked carefully at how to sustain harmony between the architecture and the landscape. We specified that only buildings in keeping with contemporary architecture were acceptable, and we obtained a permit from the city authorities to design and construct 'modern'. We made it clear that we did not understand the term 'modern' to include the so called California Colonial style. These stipulations were applicable to all, and as I am speaking to such a distinguished gathering of architects, there is no need to explain how the

in het denken tegen.

Ik vraag me af of het mogelijk zou zijn om, naast tuinen voor particuliere woningen, ook tuinen met een particulier karakter te creëren voor een grote groep huizen die als gemeenschap is opgezet. Ikzelf denk dat het mogelijk is, wanneer we publieke tuinen – zoals de Generalife in Granada – beschouwen als gemeenschapstuinen. Ze moeten dan zodanig ontworpen zijn dat ze afzonderlijke en afgeschermde gedeelten bevatten, met kleine, intieme hoekjes waar mensen zich in hun eigen tuin kunnen wanen. Bij het ontwerp en de planning van deze functionele tuinen is het van primair belang om zowel aandacht te besteden aan karakter en atmosfeer als aan plastische schoonheid.

Een ander punt is dat een onderverdeling in privé-tuinen gepaard gaat met de aanleg van straten en lanen. Hierover kan ik uit eigen ervaring spreken. Vanuit beeldend oogpunt gezien vormen straten geflankeerd door muren geen probleem: men kan ze behandelen als verticale tuinen, met bomen, wingerds en bloemen.

Straten met dergelijke ommuurde tuinen kunnen ook decoratieve elementen bevatten: deze doen absoluut geen afbreuk aan de intimiteit van de tuinen. Met groepen bomen, geplant vanaf de natuurlijke begrenzing van de straat, en met fonteinen en andere elementen worden 'straattuinen' gecreëerd die er ongewoon uitzien en esthetisch iets toevoegen: het element van mysterie dat voor een tuin het equivalent is van sex-appeal. Elke tuin waarin dit element is verwerkt is gegarandeerd een succes. Denk eens aan wat een genoegen het is door de straten van Florence te lopen, met overal om u heen de muren van de grote villa's en tuinen. De straten van Rome en vele andere steden zijn rijk aan privé-tuinen waarvan de schoonheid niet ophoudt bij de muren en hekken die eromheen staan. Ze bieden meer schoonheid en aantrekkingskracht dan veel straten met open tuinen zoals we die in de Verenigde Staten en Mexico hebben. Met name diegenen onder u die Mexico kennen, zullen weten wat ik bedoel als ik het heb over de schoonheid van straten met muren en fonteinen. Pátzcuaro is daar een goed voorbeeld van. Er gaat een bepaalde charme uit van straten die op open ruimten uitkomen, en van pleinen met bomen en fonteinen, die de schoonheid van de straten nog beter doen uitkomen.

Behalve aan deze ideeën, die de leidraad vormden bij het verkavelen van El Pedregal, besteedden wij ook veel aandacht aan het bewaren van de harmonie tussen de architectuur en het landschap. Wij bepaalden dat alleen bouw die harmonieerde met eigentijdse architectuur aanvaardbaar was, en we kregen toestemming van de gemeentelijke autoriteiten om hedendaagse architectuur te ontwerpen en te bouwen. Wij gaven duidelijk aan dat wat ons betreft de term 'hedendaags' niet slaat op de zogenaamde Californische koloniale stijl. Deze bepalingen waren op alles van toepassing, en gezien het feit dat ik hier de crème de la crème van de architectuur toespreek, hoef ik niet verder uit te leggen hoe het systeem werkt.

In Mexico hebben wij helaas de invloed ondergaan van de Californische koloniale stijl. Dat is des te absur-

system works.

In Mexico we have received the unfortunate influence of the California Colonial style. This is even more absurd since the style came from Mexico in the first place and was taken from there to California. Los Angeles and Hollywood re-exported it to Mexico as the Californian Spanish Colonial style.

Since I am on the subject of bad influences received in Mexico, I should say that in recent years Mexican architects have also absorbed the fine and valuable influence of many Californian architects through their work, publications and personal contacts and friendships. One case in point is Richard Neutra, who has been to Mexico three times and is known all over the world. Frank Lloyd Wright and others, such as Raymond Loewy, who built himself a house in Tetelpa – a little pueblo 25 kilometres from Mexico City – are also good friends of Mexican architects.

When I talk of bad influences, I do not mean that Mexican architects copy the work of the architects I have just mentioned, or that of other eminent North American architects. Their aim has been to study the principles applied to solving similar problems in the United States and to apply them to situations in the various regions of Mexico. We are trying to have gardens in the houses we design show that they are modern works, appropriate to the environment, programme and materials required in each case. The Jardines del Pedregal land is extreme in its baroque exaggeration of textures and formations. We found that if we were to avoid detracting from or spoiling the beauty of the landscape, and if we were to create beautiful architectural forms that were in harmony with it, we would have to opt for extreme simplicity: an abstract quality, preferably straight lines, flat surfaces and primary geometric shapes.

We found that one advantage of these rocky formations is their fertility, the result of two important factors: first, the porosity and cracks produced in the rocks with earth formed by dust laid over with millennia of rain: and second, the stable climate produced by the mild temperatures that preserved the rocks.

That necessary feature of a modern garden, the lawn, posed no problem. We had assembled rocks for use in building walls thus leaving rock free areas. We simply covered these with turf, which needed only a 40 centimetre deep bed of topsoil. Drainage is no problem either, since water flows away through the cracks in the rocks. I now have plans for a 'dry' garden, using only stones, with no trees or vegetation, and with paths and avenues of black sand. It will be a new experiment on volcanic terrain.

I will close with a few established principles of the art of garden making. First, circular panora-

der aangezien deze stijl in eerste instantie uit Mexico afkomstig was en van daaruit naar Californië is geëxporteerd. Los Angeles en Hollywood hebben hem weer naar Mexico terug geëxporteerd als de Californisch-Spaanse koloniale stijl.

Nu ik ben aanbeland bij het onderwerp van slechte invloeden in Mexico, moet ik wel vermelden dat Mexicaanse architecten de laatste jaren ook de goede en waardevolle invloed hebben ondergaan van vele Californische architecten, via hun werk en hun publicaties, en via persoonlijke contacten en vriendschappen. Een voorbeeld hiervan is Richard Neutra, die drie keer in Mexico is geweest en over de hele wereld bekend is. Frank Lloyd Wright en anderen, onder wie Raymond Loewy, die een huis voor zichzelf heeft gebouwd in Tetelpa – een kleine pueblo op 25 kilometer van Mexico-Stad – zijn ook bevriend met Mexicaanse architecten.

Als ik het over slechte invloeden heb, bedoel ik niet dat Mexicaanse architecten het werk kopiëren van de architecten die ik zojuist genoemd heb, of van andere vooraanstaande Noord-Amerikaanse architecten. Wat zij proberen te doen is de principes te bestuderen die worden toegepast bij het oplossen van gelijksoortige problemen in de Verenigde Staten, en die toe te passen op situaties in de verschillende regio's van Mexico. Wat wij proberen is te laten zien dat de tuinen bij de huizen die we bouwen werken zijn van deze tijd, passend bij de omgeving en bij het programma en de materialen die in elk afzonderlijk geval vereist zijn.

Het terrein van de Jardines del Pedregal is extreem in de barokke overdrevenheid van zijn textuur en formaties. Wij hebben ontdekt dat, als wij wilden vermijden dat de aandacht werd afgeleid van de schoonheid van het landschap, of dat het landschap verpest werd, en als wij mooie architectonische vormen wilden scheppen die ermee harmonieerden, we een extreme eenvoud moesten nastreven: een zekere abstractie, bij voorkeur rechte lijnen, platte oppervlakken en primaire geometrische vormen.

Een van de voordelen van deze rotsformaties, zo ontdekten wij, was hun vruchtbaarheid. Deze was te danken aan twee factoren: ten eerste de porositeit van de rotsen en de scheuren die zich erin gevormd hebben, met daarin een laag aarde die is ontstaan door de afzetting van stof, gevolgd door tweeduizend jaar regenval; ten tweede het stabiele klimaat en de milde temperaturen waardoor de rotsen intact zijn gebleven.

Het gazon, een vast element van de hedendaagse tuin, vormde geen probleem. We hadden rotsblokken verzameld om muren mee te bouwen, waardoor stukken grond ontstonden die vrij waren van rotsen. Deze stukken bedekten we gewoon met graszoden, waaronder we slechts een toplaag van 40 centimeter aarde hoefden aan te brengen. Ook afwatering is geen probleem, aangezien het water door de scheuren in de rotsen wegloopt. Ik heb nu plannen voor een 'droge' tuin, waarvoor ik alleen stenen wil gebruiken in plaats van bomen of andere vegetatie, en met paden en lanen van zwart zand. Dit wordt een nieuw experiment op vulkanisch terrein.

mas should not be overused: if we frame the immediate landscape against a good view behind, the achieved effect is doubly enhanced. I always prefer uneven ground with strange shapes – they guarantee a successful garden. Thank goodness for geological accidents. And finally, let me remind you of what the great writer and landscape artist Ferdinand Bac believed: a garden holds within itself the entire universe. It is the prize of our work, and in the art of making gardens we can find all the serenity that man is capable of achieving.

*

This speech was originally held in the French language at the California Council of Architects and the Sierra Nevada Regional Conference in Coronado, California, on October 6, 1951.

Ik wil afsluiten met een paar principes die we hebben vastgesteld voor de kunst van het aanleggen van tuinen. Ten eerste moet geen overdadig gebruik worden gemaakt van panorama's in alle richtingen: als we de directe omgeving inkaderen tegen een mooie achtergrond, wordt een dubbel effect bereikt. Ik houd het meest van oneffen terrein met vreemde vormen – een garantie voor een geslaagde tuin. De hemel zij gedankt voor geologische 'ongelukjes'.

Laat mij u ten slotte herinneren aan de overtuiging van de grote schrijver en landschapskunstenaar Ferdinand Bac: een tuin bevat het hele universum. Dat is de beloning voor ons werk, en in de kunst van het tuinen aanleggen kunnen we alle sereniteit vinden waartoe de mens in staat is.

Vertaling uit het Engels: Bookmakers, Nijmegen

*

Deze toespraak werd oorspronkelijk in het Frans gehouden tot de California Council of Architects en de Sierra Nevada Regional Conference in Coronado, California, op 6 oktober 1951.

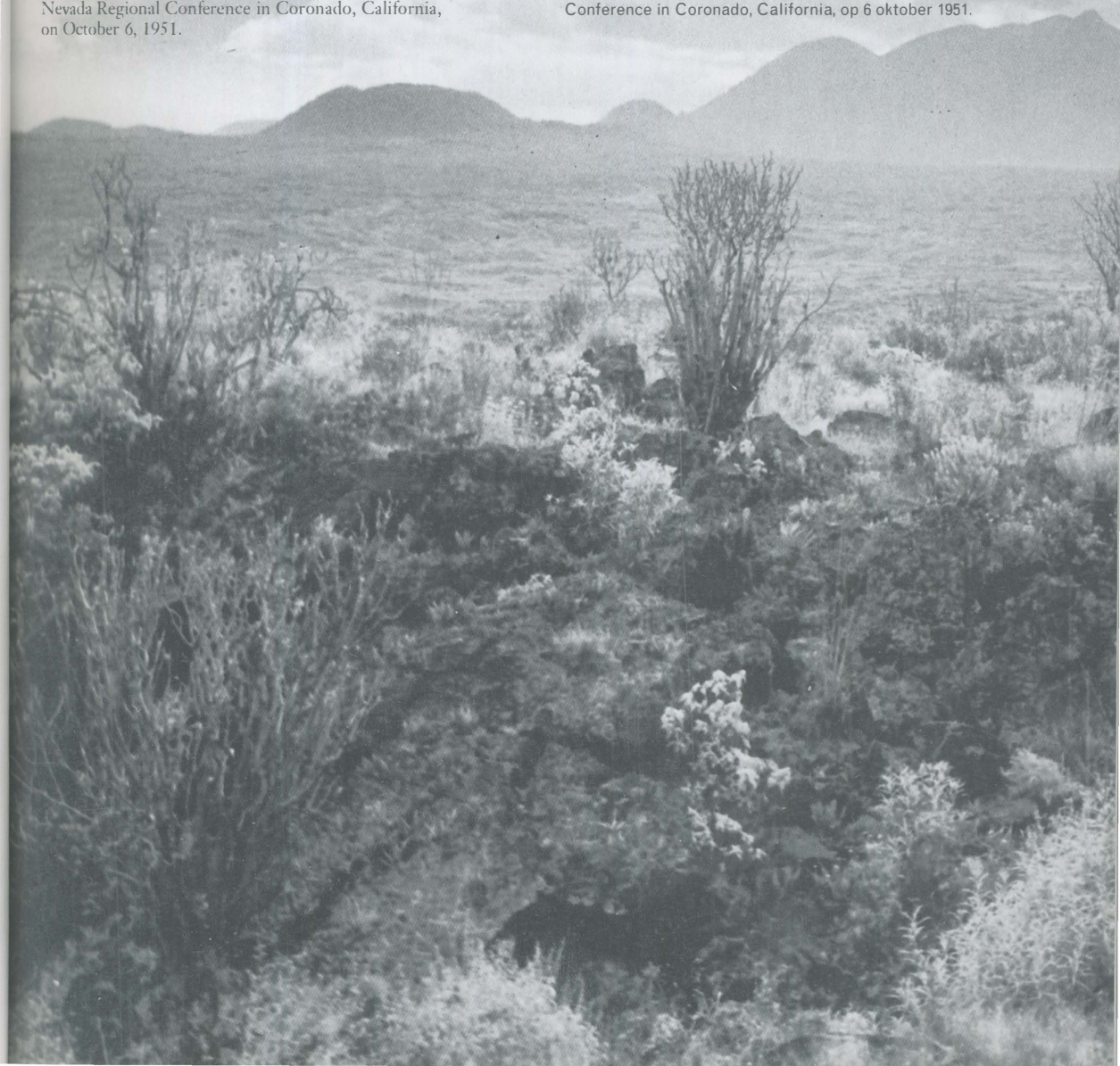

Arne Jacobsens eigen tuin in Søholm, Klampenborg / Arne Jacobsen's own garden at Søholm, Klampenborg